

چرند و پرند

نویسنده:

علی اکبر دهخدا

سرشناسه: دهخدا، علی اکبر، ۱۲۵۸ - ۱۳۳۴.
عنوان و نام پدیدآور: چرند و پرند / نویسنده علی اکبر دهخدا.
مشخصات نشر: تهران: پر، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۱۳۶ص.؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک: 978-600-8137-77-1
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: طنز فارسی -- قرن ۱۴
موضوع: Satire, Persian -- 20th century
موضوع: نثر فارسی -- قرن ۱۴
موضوع: Persian prose literature -- 20th century
موضوع: طنز سیاسی ایرانی -- قرن ۱۴
موضوع: Political satire, Iranian -- 20th century
رده بندی کنگره: PIR ۸۰۵۲ ب ۱۳۹۶ چ ۴ /
رده بندی دیویی: ۶۲/۷۴۸
شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۱۶۳۴۶

چرند و پرند

■ نویسنده: علی اکبر دهخدا

■ صفحه آرای: منیر علیزاده

■ چاپ اول: ۱۳۹۷

■ تیراژ: ۱۱۰ نسخه

■ قیمت: ۱۶,۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-8137-77-1

■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۳۷-۷۷-۱

آدرس: خ لبافی نژاد، بین خ دانشگاه و فخر رازی، پلاک ۱۷۴ واحد ۳

تلفن: ۰۹۱۲۳۰۲۵۲۰۵ - ۶۶۴۶۶۹۶۵ - ۶۶۴۶۶۳۶۰

www.ParNashr.ir

فهرست مطالب

سخن ناشر	۵
دوره‌ی اول روزنامه‌ی صوراسرافیل.....	۷
مقاله‌ی اول از شماره‌ی ۱.....	۷
مقاله‌ی دوم از شماره‌ی ۲	۱۰
مقاله‌ی سوم از شماره‌ی ۳.....	۱۴
مقاله‌ی چهارم از شماره‌ی ۵.....	۱۶
مقاله‌ی پنجم از شماره‌ی ۶.....	۲۱
مقاله‌ی ششم از شماره‌ی ۷ و ۸.....	۲۷
مقاله‌ی هفتم از شماره‌ی ۱۱.....	۳۴
مقاله‌ی هشتم از شماره‌ی ۱۲.....	۴۲
مقاله‌ی نهم از شماره‌ی ۱۳.....	۴۶
مقاله‌ی دهم از شماره‌ی ۱۴.....	۴۹
مقاله‌ی یازدهم از شماره‌ی ۱۵.....	۵۲
مقاله‌ی دوازدهم از شماره‌ی ۱۶.....	۵۷
مقاله‌ی سیزدهم از شماره‌ی ۱۷.....	۶۰
مقاله‌ی چهاردهم از شماره‌ی ۱۸.....	۶۲

مقاله‌ی پانزدهم از شماره‌ی ۱۹.....	۶۷
مقاله‌ی شانزدهم از شماره‌ی ۲۰.....	۷۳
مقاله‌ی هفدهم از شماره‌ی ۲۱.....	۸۲
مقاله‌ی هیجدهم از شماره‌ی ۲۲.....	۸۶
مقاله‌ی نوزدهم از شماره‌ی ۲۳.....	۹۱
مقاله‌ی بیستم از شماره‌ی ۲۴.....	۹۶
مقاله‌ی بیست و یکم از شماره‌ی ۲۵.....	۱۰۱
مقاله‌ی بیست و دوم از شماره‌ی ۲۶.....	۱۰۵
مقاله‌ی بیست و سوم از شماره‌ی ۲۷.....	۱۰۹
مقاله‌ی بیست و چهارم از شماره‌ی ۲۹.....	۱۱۲
مقاله‌ی بیست و پنجم از شماره‌ی ۳۰.....	۱۱۷
مقاله‌ی بیست و ششم از شماره‌ی ۳۱.....	۱۲۲
مقاله‌ی بیست و هفتم از شماره‌ی ۳۲.....	۱۲۵
دوره‌ی دوم چاپ ایوردون.....	۱۲۸
مقاله‌ی بیست و هشتم از شماره‌ی ۱.....	۱۲۸
مقاله‌ی بیست و نهم از شماره‌ی ۲.....	۱۳۲
مقاله‌ی سی‌ام از شماره‌ی ۳.....	۱۳۵

سفن ناشر

کتاب «چرند و پرند» با ده‌ها بار نوبت چاپ، و «علی‌اکبر دهخدا» چه به عنوان نویسنده و یا روزنامه‌نگاری طنزنویس و چه به عنوان صاحب‌اثر بزرگ‌ترین فرهنگ لغت فارسی، شهره‌ی خاص و عام بوده و لغزاندن قلم این بنده‌ی کمترین در مورد ایشان اتلاف‌وقت خواننده و مخاطب گرامی را در بر خواهد داشت؛ کما این‌که چه در کتب و مقالات فراوان از اساتید بزرگ ادبیات فارسی و حتی اندیشمندان اجتماعی و سیاسی و چه در صفحات مجازی که این روزها در دسترس همگان قرار دارد از ایشان بسیار گفته شده است. پس سخن کوتاه و همین بس که چاپ مجدد این اثر را بدان جهت لازم دانسته و بر انجام آن کوشیدیم که نقد اجتماعی، سیاسی و مذهبی‌اش را می‌توان به جامعه‌ی امروزمان تعمیم داد.

آری! درست است که موضوعات مطرح‌شده در این کتاب مربوط به زمانی مابین پیروزی انقلاب مشروطه و شروع استبداد صغیر بوده و شاید بظاهر با گذر زمان اهمیت خود را از دست داده، اما دغدغه‌های مطروح در آن همچنان به قوت خود باقیست و شاید ریشه‌ی خیلی از مشکلات امروز را بتوان در آن یافت. اوج جهالت و پشت‌کردن به علم و انواع خیانت‌ها به کشور و مردم، به نام دین و نظام و دولت، واقعاً به طرز گزنده‌ای در این کتاب آمده، طوری‌که

در لحظاتی آدم نمی‌داند گریه کند یا بخندد.

اما گذشته از این موضوع، نمی‌توان اهمیت ادبی و طرزبیان و قلم پر قدرت دهخدا را که همواره ارزش خواندن دارد، در تجدید چاپ آن از طریق «انتشارات پر» در نظر نگرفت. کتابی که جای خندیدن، جای فارسی یادگرفتن، جای غصه‌خوردن بر احوالات روزنامه‌نگاری و نویسندگی ممکلت، جای دیدن اولین ریشه‌های دقیق داستان فارسی، جای یادگرفتن طنز غریب مستتر در زبان گفتاری و... را در دل نهفته دارد.

این مجموعه داستان‌های کوتاه، اعلامیه‌ها، تلگراف‌ها و گزارش‌های خبری که مشکلات آن دوره از کشور را با لحنی طنزگونه و جذاب به تصویر می‌کشد (و چقدر هم تصویر آشنایی است)، اطلاعات تاریخی زیادی هم از آن برهه‌ی تاریخ عرضه می‌دارد که با بررسی و درک آن که کدام قسمت از طنزش مربوط به کدام واقعه است، می‌توان لذت تاریخ‌خوانی را نیز از آن برد.

و در آخر از تمام هموطنان عزیزم، به‌خصوص جوانان پُردرک این مرز و بوم خواستار مطالعه‌ی آثاری اینچنین ماندگار در فرهنگ ادب پارسی را داشته و از بزرگان ادبیات و فرهیختگان و صاحب‌نظران تشویق مصرانه و جدی بر مطالعه‌ی این‌گونه کتابت‌ها را دارم.

زمستان ۱۳۹۶

انتشارات پر

دوره‌ی اول روزنامه‌ی صوراسرافیل

مقاله‌ی اول از شماره‌ی ۱

بعد از چندین سال مسافرت به هندوستان و دیدن ابدال و اوتاد و مهارت در کیمیا و لیمیا و سیمیا! الحمدلله به تجربه بزرگی نایل شدم و آن دوی ترک تریاک است. اگر این دوا را کسی در ممالک خارجه کشف می‌کرد، ناچار صاحب امتیاز آن می‌شد و انعام می‌گرفت، در همه روزنامه‌ها نامش به بزرگی درج می‌شد. اما چه کنم که در ایران کسی قدردان نیست!

عادت، طبیعت ثانوی است. همین‌که کسی به کاری عادت کرد، دیگر به این آسانی‌ها نمی‌تواند ترک کند. علاج منحصر به این است که به ترتیب مخصوص و به مرور زمان کم کند تا وقتی که به کلی از سرش بیفتد.

حالا من به تمام برادران مسلمان غیور تریاکی خود اعلان می‌کنم که ترک تریاک به این صورت ممکن است که؛ اولاً در امر ترک مصمم باشند و عزمی قوی داشته باشند، ثانياً مثلاً یک نفر که روزی دو مثقال تریاک می‌خورد، روزی یک گندم از آن کم کند و دو گندم مرفین به جای آن مصرف کند و کسی که ده مثقال تریاک می‌کشد، روزی یک نخود کم کرده و دو نخود حشیش مصرف کند و همینطور ادامه دهد تا وقتی که دو مثقال تریاک خوردنی به چهار مثقال مرفین و ده مثقال تریاک کشیدنی به مصرف بیست مثقال حشیش برسد. بعد از آن تبدیل خوردن مرفین به آب دزدک مرفین و تبدیل حشیش به خوردن دوغ وحدت بسیار آسان است. برادران غیور تریاکی من! وقتی خدا کارها را این‌طور آسان کرده است، چرا